

ЛОКАЛЬНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ КЛІМАТ І ЙОГО СКЛАДОВІ

Федулова І.В.

Національний університет харчових технологій

Необхідність вивчення зовнішнього середовища є внеском системного підходу в науку про управління. При цьому наголошуються відразу декілька площин впливу зовнішнього середовища на підприємство. Основними прийнято вважати наступні [1, с. 118]: економічні (загальнонаціональна кон'юнктура і основні її показники: ВВП на душу населення, система оподаткування, рівень зайнятості, інфляція); політичні (напрями політики держави, розстановка сил в уряді і парламенті, майбутні вибори); ринкові (споживачі, постачальники, рівень попиту і пропозиції, тривалість життєвого циклу продукції); технологічні (зміни в технологіях, поява нових товарів); міжнародні (загальносвітова кон'юнктура і її основні показники, основні тенденції у взаємостосунках держав); чинники конкуренції (число конкурентів, коефіцієнт заповнення ринкових ніш); чинники соціальної поведінки (культурний і духовний розвиток, мода, стереотипи).

З точки зору інтенсивності взаємодії в оточенні ділової організації, зовнішнє середовище в умовно поділяють на три групи [2, с. 81-82]:

1. Локальне середовище – це фактори, які безпосередньо впливають на операції організації і відчують на собі прямий вплив цих операцій. Згідно інтересів і проблем, які повинна враховувати компанія при веденні бізнесу виділяють такі зони локального середовища: інтереси і уподобання клієнтів; інтереси і нормативи регулюючих органів; рівень розвитку ринків (на яких діє організація); проблеми конкуренції і балансу конкурентних сил.

2. Середовище непрямого впливу – це найбільш загальні сили, події, тенденції, які не пов'язані безпосередньо з операційною діяльністю організації, а формують контекст бізнесу в цілому. Виділяють сім груп таких сил: соціокультурні, технологічні, сили торгівлі, економічні, екологічні, політичні, правові.

3. Міжнародне середовище (середовище бізнесу багатонаціональних компаній) - це фактори міжнародного бізнесу, які вступають в дію, коли

компанія виходить за межі країни походження і починає освоювати зарубіжні ринки; до цих факторів відносять особливості культури, економіки, державного й іншого регулювання, а також політичної ситуації у країні.

Для підприємства складовими локального інноваційного клімату виступають галузь і регіон. Локальний інноваційний клімат, згідно цілей нашого дослідження, потрібно досліджувати з точки зору тих можливостей, які він надає підприємству для проведення успішної інноваційної діяльності і подолання тих бар'єрів, які перешкоджають їй. Можна сказати, що з цієї точки зору інноваційний клімат розглядається нами як сукупність всіх складових, зміна властивостей яких впливає на функціонування підприємства і чії властивості змінюють його поведінку, - це ступінь протидії або сприяння інноваційному розвитку.

Необхідно відзначити, що стан факторів зовнішнього середовища відбиває ринкова кон'юнктура. Кон'юнктура розглядається як сукупність умов, узятих разом у взаємозв'язку, ситуація, що склалася у певний період часу, стан речей [3]. Вищесказане підкреслює, що кон'юнктуру можна побачити у разі розгляду численних чинників, що визначають її зміну. Тому кон'юнктури немає поза рухом і змінами. Одні коливання і зміни кон'юнктурних показників відображають вплив постійно діючих сил, а інші – короткочасних. З цього виходить, що сутність кон'юнктури характеризується такими характеристиками, як [4, с. 68]: мінливість, часті коливання; нерівномірність; суперечливість, що виражається в тому, що різні показники можуть свідчити про розвиток протилежних тенденцій; єдність всіх існуючих суперечливих змін незважаючи на різнорідність чинників.

В сучасних умовах інноваційна діяльність повинна бути спрямованою, головним чином, на досягнення адекватності кон'юнктурі. Тому її дослідження є необхідною умовою ефективного управління інноваційною діяльністю підприємства. Як показав аналіз, перелік факторів, які включають у мікросередовище у різних літературних джерелах, не відрізняється особливо за змістом, але суттєво різняться за своєю структурою. Їх перелік вписується в три

головні компоненти: фактори, що стосуються споживачів; фактори, що стосуються різних ринків; фактори, що стосуються конкурентного середовища.

Нами пропонується розглядати локальне інноваційне середовище на основі факторів ринкової кон'юнктури, які ми пропонуємо структурувати в три компоненти (рис.): інтереси і уподобання споживачів; рівень розвитку ринків; конкуренція і баланс конкурентних сил.

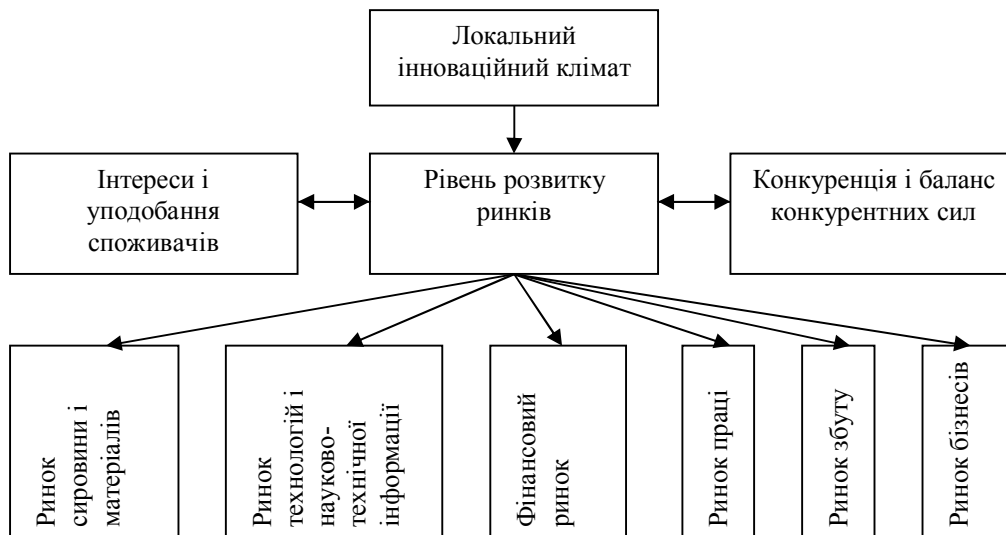

Рис. Структура локального інноваційного клімату підприємства

Вони включають основні первісні фактори, які відображують модель ринку, а саме стадію життєвого циклу продукції і галузі, загрозу появи на рику нових конкурентів і заміни власників, інтенсивність нововведень, вплив споживача та постачальника сировини. Такий підхід дозволить сформувати компоненти згідно основних факторів, які впливають на процес створення додаткової вартості на підприємстві.

Література

1. Масленникова Н. П. Менеджмент в инновационной сфере : [учеб. пособие] / Н. П. Масленникова, А. В. Желтенков. – М. : ИД ФБК-ПРЕСС, 2005. – 536 с.
2. Дятлов А. Н. Общий менеджмент. Концепции и комментарии : [учебник] / А. Н. Дятлов, М. В. Плотников, И. А. Мутовин. – М. : Альпина-бизнес Букс, 2007. – 400 с.
3. Большая советская энциклопедия: [в 30-ти т.]. Т.13 / Под ред. А.М. Прохорова. – [3-е. изд.]. – М. : Советская энциклопедия, 1975. – 281 с.
4. Циганкова Т. М. Международный маркетинг : [учеб. пособие] / Т. М. Циганкова. – К. : КНЕУ, 1998. – 120 с.